

Oszcillogramok

Művészet és természettudományok újra-összekapcsolása/ újra-linkelése

Kiállítás

2B Galéria Budapest

2009. október 17. – november 28.

Megnyitó: 2009. október 16., 18 óra

Résztevők: Suzanne Anker, Ingo Bechmann, Lisa Glauer, Nicole Degenhardt, Rajkamal Kahlon, Wolfgang Knapp, Achim Kramer, Kristian Rother, Frank Schäpel, Robbin Ami Silverberg, Käthe Wenzel, Navena Widulin

Transzdiszciplináris szimpózium művészet és orvosbiológia témájáról

Goethe Intézet Budapest

2009. november 27–28.

Résztevők: Liz Bachhuber, Ingo Bechmann, Lisa Glauer, Nicole Degenhardt, Rajkamal Kahlon, Wolfgang Knapp, Kristian Rother, Robbin Ami Silverberg, Käthe Wenzel, Somfai Anna

Résztevő művészek, tudósok és kurátorok

Suzanne Anker, művész és művészetteoretikus

Ingo Bechmann, anatómus és neurológus

Lisa Glauer, művész és kurátor

Nicole Degenhardt, művész

Györfi Gábor, művész

Július Gyula, művész

Rajkamal Kahlon, művész

Wolfgang Knapp, nevelés- és társadalomtudós

Achim Kramer, természettudós

Kristian Rother, biokémikus és bioinformatikus

Frank Schäpel, művész

Robbin Ami Silverberg, művész

Käthe Wenzel, művész és művészettörténész

Navena Widulin, orvosi preparátor

Somfai Anna, senior researcher

A projekt berlini vezetői

Lisa Glauer, Käthe Wenzel és Nicole Degenhardt

Budapesti kurátorok

Böröcz László, 2B Galéria Budapest

Dr. Nagy Márta, Goethe-Intézet Budapest

Oszcillogramok

Művészet és természettudományok újra-összekapcsolása/újra-linkelése

Művészek és orvosbiológusok arra buzdítanak, hogy kérdezzünk rá a természettudományos ábrázolások állítólagos igazságtartalmáról és a művészet fiktív jellegéről alkotott hagyományos elképzeléseinkre, lépünk túl „objektív – szubjektív“ illetén dichotómiáján, s jussunk el a különféle ábrázolások sajátosságainak rugalmasabb és árnyaltabb fölfogásáig. Azt vizsgálják, ami a két pólus között vibrál.

Művészet és orvosbiológia találkozása

A művészetet és a természettudományt gyakran fogják fel egymás ellentétéként. Míg az egzakt tudományokat a mérhető és megkérdőjelezhetetlen igazságok forrásának tartják, a művészetet érzelmi-morális ellenpólusnak látják. A kiállítás és szimpózium egy több mint négy éve zajló eszmecsere eredménye olyan orvosbiológusok és művészek között, akik elhatározták, hogy górcső alá veszik és nyilvános vitára bocsátják ezeket a nézeteket, föltárják a diszciplínák közötti ellentéteket és váratlan azonosságokat, mindenekelőtt pedig az együttműködés kísérleteire ösztönöznek.

A projektben résztvevő orvosbiológusok és művészek négy évvel közös kiállításuk után („The Missing Link – Art meets Biomedicine. Public understanding of Art and Sciences“, berlini Orvostörténeti Múzeum és Schafner Gallery, Pratt Institute, New York) bemutatják új munkáikat és együttműködésük azóta született eredményeit.

Ide tartozik Kristian Rother projektje az aminosavak új, vizuál-logikus jelölésére, akárcsak az együttműködés Wolfgang Knapp professzor és a neurológus-anatómus Ingo Bechmann között vagy Lisa Glauer és Käthe Wenzel közösen kiadott kötete („Egy döntő rész hiányzik – határjárások művészet és természettudományok között“, Berlin 2008).

A budapesti 2B Galériában Lisa Glauer, Nicole Degenhardt, Käthe Wenzel, Suzanne Anker, Robbin Silverberg, Rajkamal Kahlon, Július Gyula, Györfi Gábor és Frank Schäpel új munkái láthatók a résztvevő orvosbiológusok, Kristian Rother, Ingo Bechmann és Achim Kramer kutatási területeinek ábrázolásai és Navena Widulin patológus kriminológiai viasmunkái mellett. A szembeállítás kérdéseket vet fel: melyik munka melyik területről való? Mi különbözteti meg őket, miben különbözik viszonyuk a valósághoz? A kiállítást szimpózium kíséri előadásokkal és workshopokkal, lehetőséget kínálva az elmélyült elméleti reflexióra és az aktuális összefüggésekről, például a magyar egészségügyi rendszer válságáról folytatandó vitára.

A kiállítás és a kísérőprogram egyaránt szól a diákokhoz, a humán- és reálszakokon továbbtanulókhöz, a szellem- és természettudományok művelőjéhez és minden érdeklődőhöz.

A művészbeszélgetések, workshopok és előadásokat egyesítő szimpózium egyrészt a „the missing link“ (vándorkiállítás és együttműködés a berlini UdK „Művészet kontextusban“ Intézete, a berlini Orvostörténeti Múzeum és a New York-i Shafner Gallery, Pratt Institute között, 2004/2005) által felvetett vitákra és a látogatók reakcióiból és vendégkönyvbéli kommentárjaikból lesűrhető befogadási nehézségekre épít, másrészt azokból a kérdésekből indul ki, amelyeket Lisa Glauer és Käthe Wenzel járt körül közös publikációjában („Határjárások művészet és természettudományok között“), s amelyek a művészi és természettudományos ábrázolási eljárások sajátos minőségeit és interdiszciplináris kiállításokon lehetséges közvetítésüket firtatják.

Diskurzus

Górcső alá vesszük a tudományos és művészi képek esztétikai, illetve dokumentációs közlésértékét. Milyen hipotéziseket lehet milyen esztétikai programokkal feldolgozni? Milyen képeket lehet milyen tudományos rendszerekben olvasni?

Ezzel éppúgy hangsúlyozzuk e képek esztétikai értékét, mint műalkotás jellegüket. Mivel a természettudományos bizonyítási eljárásokban indíciumpént használják őket, művészi kvalitásukat sokszor ugyanúgy figyelmen kívül hagyják, akárcsak azt a tényt, hogy ezek a látszólag objektív ábrázolások is mesterségesen előállított képek. E tudományos dokumentumok esetében ténylegesen nem valóság-hű leképezésekről, hanem formaalkotói döntések nyomán megszülető vizualizációkról van szó. Ha a művészet mércéi szerint és műalkotásokkal szembeállítva mutatjuk be őket, ez a fajta prezentáció újra kiemelheti az orvosi ábrázolások esztétikai és művi aspektusát. Az orvostudomány ilyen művészeti dimenzióját igyekszünk a kiállítás témájának szellemében láthatóvá tenni.

A szimpóziumnak a budapesti Goethe Intézet ad otthont.

A kísérő kiállítás a 2B Galériában látható 2009 október-novemberében.

A projektet és az elhangzó előadások szövegét kötetben tervezzük részletesen dokumentálni.

Koncepció és megvalósítás: Dr. Käthe Wenzel, Nicole Degenhardt, Lisa Glauer.

Kiállítók és a szimpózium résztvevői

Suzanne Anker <http://www.geneculture.org>

Művész és művészetteoretikus, természettudományos, különösen genetikai ábrázolásokkal foglalkozik. Dorothy Nelkinnel közös publikációja: »The Molecular Gaze. Art in the Genetic Age« (N.Y., 2004). Munkái különböző hazai és külföldi kiállításokon szerepeltek, egyebek között a Smithsonian Institute-ban, a New York-i P.S.1 Museumban, a kölni Stadtkunst Museumban és Japán Modern Művészeti Múzeumában. Suzanne Anker a New York-i School of Visual Arts dékánja, ahol művészettörténetet és művészetelméletet tanít.

Liz Bachhuber (enquired)

Ingo Bechmann <http://www.med.uni-frankfurt.de>

Dr. med., anatómus, szakterülete a neuroimmunológia. Az immunológiai fogalmak szemantikája érdekli, ezeket boncolja nyelvelenitkailag és kísérletileg. 1999-ben az agy gyulladássejtjeiről doktorált, 2001-ben habilitált. Előadott Berlinben, Greifswaldban, Aachenben, Frankfurtban, Göttingenben és Lipcsében. Jelenleg Frankfurtban dolgozik, és egy frankországi faluban él.

Nicole Degenhardt <http://www.fonduese.com/>

A weimari Bauhaus-Egyetemen diplomát, a berlini Művészeti Egyetemen (UdK) pedig MA- fokozatot szerzett (művészet kontextusban), súlypontja a videó, performansz és installációművészet az interdiszciplináris gyakorlat keretei közt. Berlinben él és dolgozik. 2000 óta több hazai és külföldi projekt kurátora volt. A berlini Produzentengalerie Stedefreund tagja.

Győrfi Gábor

Munkáiban tudományos modellek képi vizualizációjának lehetőségeit járja körül, megpróbálja élmény szinten megközelíthetővé tenni a természetben létező rejtett struktúrákat. Vizualizációs kísérleteit számítógép vezérelt installációk formájában valósítja meg felhasználva pszichológia, szociológia vagy a mesterséges intelligencia kutatások eredményeit. A képen látható munka (Belső Képek II.) a gyermekek arc felismerését modellezte. 1996-ban szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Főiskola Intermédia szakán. Budapesten él.

Lisa Glauer <http://www.arttransponder.net/>

Művész és kurátor, a festészet és installációművészet autenticitásvesztési folyamataival és participációs projektekkel foglalkozik. New Yorkban a School of Art & Design, SUNY Purchase hallgatója volt, s a brooklyne-i Pratt Institute növendékeként Master of Fine Arts (festészet) és Master of Science (művészettörténet) fokozatot, az UdK-n pedig 2004-ben Master of Arts (művészet kontextusban) fokozatot szerzett. 2005-ben Berlinben projektteret alapított arttransponder néven. A weimari Bauhaus-Egyetem segédtanára.

Július Gyula

Fizikai, kémiai, biológiai, orvosi jelenségeket és elemeket „társalkotóként” működtetve a tudomány és művészet határterületeire fókuszál. Munkái az ál- és féltudományok, a “népszerű fizika” és a kísérleti laboratóriumok világát egyaránt felhasználják. A low- és high-tech alkalmazások vegyítése az általa alkalmazott technológiákban ironikus felhangot adnak installációinak, fotónyomatainak. Kutatásait Magyarországon, Portugáliában és Spanyolországban végezte. Szabadúszó képzőművész és kurátor, Budapesten él és dolgozik.

Rajkamal Kahlon

Kahlon a koloniális tekintély válfajaihoz kötődő ábrázolásformák ideológiai dimenzióját kutatja. Történeti és kortárs szövegekkel dialektikusan konfrontálódva kritizálja a represszív hatalomgyakorlás vizuális eszköztára által sugallt emberképeket. Tanulmányok: California College of the Arts (MFA), University of California, Davis (BA), Whitney Independent Study Program, Skowhegan School of Painting and Sculpture. 2006-ban Joan Mitchell Festészeti és Szobrászati Díjjal tüntették ki, 2007-ben Lambent művészeti ösztöndíjat kapott. Kiállításai voltak hazai és külföldi múzeumokban és galériákban, kritikái a New Yorkerben, a New York Times-ban és az Art Asia Pacific-ben jelennek meg.

Wolfgang Knapp <http://www.kunstimkontext.udk-berlin.de/>

Nevelés- és társadalomtudós, 1988 óta a berlini UdK „Művészet kontextusban” Intézetében oktat. Munkája súlypontjai: interdiszciplináris projektek a művészetben és a tudományban (1993 óta), kisebbségek a művészet és a médiában, nemzetközi projektkezelések és kurátori tevékenység világszerte. Wolfgang Knapp az UdK művészeti és tudományos projekteket elbíró állandó bizottságának tagja, 2002 óta a kínai Hangzhou-ban működő Zhejiang Commercial Technical College művészet & dizájn karának egyetemi tanára.

Achim Kramer <http://www.achim-kramer-lab.de>

Természettudós és zenész, akit a belső óra molekuláris alapjai érdekelnek. A berlini Charitéban azt kutatja csoportjával, hogy miként épít fel az emberi test belső időstruktúrákat, amelyek például alvásunkat és ébrenlétünket szabályozzák. Berlin Szabad Egyetemén és Művészeti Főiskoláján tanult. 1996-ban biokémikusként doktorált, majd Rómába és a bostoni Harvard Medical School-ra ment. 2002 óta a Charité kronobiológiai professzora.

Kristian Rother <http://www.rubor.de/>

Biokémikus és bioinformatikus, proteinstruktúrákkal és vizuális ábrázolással foglalkozik. 2006-ban doktorált a berlini Humboldt-Egyetemen Prof. Dr. Cornelius Frömmelnél («Efficient use of a Protein Structure Annotation Database»). A varsói Nemzetközi Molekuláris és Sejtbiológiai Intézetben tanít és kutat az EU VI. Marie Curie Kutatóképzési Hálózatának keretében.

Frank Schäpel <http://www.frankschaepel.de>

Képzőművész, fő érdeklődése a művészeti-anatómiai ábrázolásokról szól. 2002-ben Georg Baselitz mestertanítványa a berlini UdK-n. 2004-2006 anatómiai stúdium (boncolás) a berlini Humboldt-Egyetemen. 2006-2008 Karl-Hofer-ösztöndíj Berlin. Nemzetközi kiállítások: Liverpool Biennale, Art Basel, ICA London, Kunsthal Rotterdam, Kunsthaus Wien, Galerie Daniel Blau, München.

Robbin Ami Silverberg

Művész, a New York-i Pratt Institute segédtanára, a művész-papírokat készítő Dobbin Mill és a művészkönyveket gondozó Dobbin Books alapítója, ez utóbbi műhely Silverberg kiadványait gondozza részint önállóan, részint nemzetközi művészekkel együttműködve. Robbin Ami Silverberg emellett nagyméretű papír-installációkat is készít. Művészi munkájában a nyelvvel, megismeréssel és interlinearitással foglalkozik, s ennek során nagy szerepet tölt be a processzualitás és a papír munkanyaga mint aktív szubsztrátum. Brooklynban él és dolgozik.

Kiállítók és a szimpózium résztvevői

Käthe Wenzel <http://www.kaethewenzel.de/>

Művész és művészettörténész, művészileg és tudományosan foglalkozik a kollektív kultúratermeléssel, művészet és tudomány metszéspontjaival, valamint a nyilvánosság előállításával és közvetítésével. Marburgban, Firenzében és Berlinben tanult, 2003-ban a hús munkaanyagként való alkalmazásáról doktorált (Berlin 2005). A bécsi Alkalmazott Művészeti Egyetem, a brémai International Jacobs University és a New York-i School of Visual Arts megbízott előadója. Berlinben él és dolgozik. Kiállításai voltak Európában, az USA-ban, Ausztráliában és Ázsiában.

Navena Widulin <http://www.bmm.charite.de/>

Orvosi preparátor a berlini Charité Kórbonctani Intézetében. 1998 óta a patológiai-anatómiai preparátumgyűjtemény konzervátora a Charité Orvostörténeti Múzeumában. Közel öt éve foglalkoztatja a viasz mint munkaanyag, ezt az érdeklődését a bőr- és szembetegségek területéhez kapcsolódó történelmi mulázsállomány restaurálása ébresztette fel benne. Első saját munkáit az igazságügyi orvostan és patológia területéről eddig kizárólag orvostani kontextusban állították ki. Kiállításai: »Frankenstein – a biotechnológiai határátlépések szimbolikus alakja«; »A tetthelyről a laborba – munkában az igazságügyi orvosszakértők«.

Anna Somfai

A budapesti CEU csoportvezető kutatója és vendégtanára, a budapesti Műszaki Egyetem megbízott előadója. Szemináriumainak témaköre a középkor történetétől és tudományfilozófiájától a kodikológián és paleográfián át az észleléskutatásig terjed. Jelenleg a vizuális gondolkodást kutatja a középkori kéziratok grafikai megformálásának és a vizuális és szöveges elemek kapcsolatának beható elemzésével. Legtágabb értelemben a (természet-)tudományos és filozófiai tudás termelését és átadását vizsgálja a kéziratok kognitív aspektusainak tanulmányozásával. 1998-ban a Cambridge-i Egyetemen doktorált, azóta számos intézményben kutatót és tanított, egyebek között Cambridge-ben, Londonban, Berlinben és Budapesten.

Támogatók Goethe-Intézet Budapest

A kiállítás művészi munkái

Suzanne Anker

A „technológia” és a „természet” hagyományos fogalmának felbomlását elemzi – fotográfiái olyan organizmusokat jelenítenek meg, amelyek kizárólag laboratóriumi feltételek között tudnak létezni, és amelyek „természetes” környezete a labor.

Ingo Bechmann

A szociológus Wolfgang Knapp és a neurológus-anatómus Ingo Bechmann között 2005-ben, a „The Missing Link” c. projekttel kezdődött az együttműködés.

Nicole Degenhardt

2005. június 16-án a berlini Charité Intézetben megröntgenezték »Uwe« nyulat. Nicole Degenhardt a különböző szociális és kulturális perspektívákat firtatja, amelyekből az élet vizsgálható. A röntgen mindennapi orvosi beavatkozásán keresztül a párbeszéd egy formáját teremti meg a művészet és egy tőle távoli terület között. Degenhardt munkáinak másik fő témája természet és kultúra változó viszonya és ennek következményei a transzdiszciplináris megközelítés számára.

Győrfi Gábor

Jelenleg kiállított munkája egy fiktív tudományos eredmény az álmokat filmre rögzítő berendezés, az azt létrehozó feltaláló és az azzal rögzített filmek bemutatása.

Lisa Glauer

A gender-kutatásokkal foglalkozó művésznő pressing/natural/constructs c. performanszában különböző centrifugák adományozott anyatejből készített rajzait vasalja, s közben előadást tart, amelyben kapcsolatot teremt Peter Paul Rubens A Tejút keletkezése c. képe és a centrifuga-ábrázolások között. A fehér tej a hőtől barnára színeződik, láthatóvá válik és odakozmált tej szagát árasztja.

Július Gyula

A 2B Galériában kiállított munkája egy korábbi fotósorozatához kapcsolódik, melyet Portugáliában készített egy fiktív helyi dermatológus-fényképész bőrébe bújva, Fernando Pessoa heteronímjeinek mintáját használva. Itt a kórok leküzdéséhez maga a beteg, vagy hozzátartozói a megtámadott testrészeiről mintáztak, viaszból öntött ex voto-kat áldoznak a kegyhelyeken. A fotókhöz kapcsolódó installáció /Bite to Byte/ a medicina vizsgálati módszereire kérdez rá, ahol a rólunk alkotott mediatizált kép lép a diagnózis felállításakor személyes valónk helyébe: vajon a laboradatok, röntgenképek, oszcillogramok, egyebek alkalmasak holisztikus diagnózis megalkotására?

Rajkamal Kahlon

Rajkamal Kahlon Abu Ghraib-i foglyok – részint német földön működő amerikai intézményekben készített – boncolásának dokumentumait alakítja át drasztikus-groteszk átfestéssel töredékes-szuggesztív elbeszélésekké testről, kolonializmusról és az úgynevezett terror elleni háborúról.

Wolfgang Knapp

Omphalos Research — leletek gyűjteménye az omphaloszkópia és -fóbia közötti tartományból az elmúlt tíz esztendőből, a tudós köldöknzéséből – például szőrszálak, pamutbolyhok, a kerti munka fűnyomai. Mindez kartotékrendszerben archiválva.

Achim Kramer

Achim Kramer kronobiológus laboratóriumi ketrecet és egy diagramtáblázatot állít ki, amely a fény egerekre gyakorolt hatásával végzett kísérletet dokumentálja.

Kristian Rother

Kristian Rother bioinformatikus 2005 óta dolgozik az aminosavak újfajta, vizuális logikára épülő jelölési rendszerén, amelyben a jelölő szimbólum formája tükrözi a jelölt molekula szerkezetét. »Ha teljesen birtokában volnék a kalligráfia technikájának, lehetnék még tudós? Ha teljesen átadnám magam a bioinformatikának, össze tudnám még kötni a művészettel? Azt keresem, ami a két horizonton túl van. Taoista bölcsességet igyekszem az algoritmikus pszeudokódok tisztaságával megfogalmazni. Proteincsaládokat Zhang Yimou filmjeinek vérbőséggel felragyogtatni. Úgy festeni meg Schrödinger orbitálisait, hogy minden analfabéta meg tudja érteni jelentésüket.«

Frank Schäpel

Frank Schäpel aprólékos testportrékat fest mozgó enyészpontú perspektívában. Bonyolult eszközökkel, mérőszalaggal és színharmónia-táblázatokkal fölverterezve készíti el a kimerevített modellek magasfokúan precíz fölvételeit.

Robbin Ami Silverberg

Robbin Ami Silverberg »Amanuensis« c. munkája a művésznő anyjának utolsó betegségét (Inclusion Body Myocitis) idézi fel, amely identitásvesztéssel, a kéz, a kézírás és a saját írás fölötti kontroll elvesztésével jár.

Käthe Wenzel

Csontokból, nagyítókból és mikroszkópokból épített installációjában Käthe Wenzel művész és művészettörténész a genetikai determináltságról alkotott elképzeléseket ütközteti a férfiak és nők jövödelmezése közötti nyilvánvaló különbségeket tükröző statisztikákkal, amelyek a német családügyi tárca 2008-as esélyegyenlőségi jelentéséből származnak. Genetikai természetű-e a férfiak és nők jövödelme közötti különbség, amely átlagosan 25 %, a művészetben pedig akár 40 % is lehet?

Navena Widulin

Navena Widulin patológus a mulázs, a testről készített viaszlenyomat technikájával a kórképek háromdimenziós dokumentálásának bonyolult történelmi módszerét eleveníti fel. A viaszlenyomatok némelyike a kriminológia területéről származik, s sérüléseket, részben pedig halálokokat reprodukál.

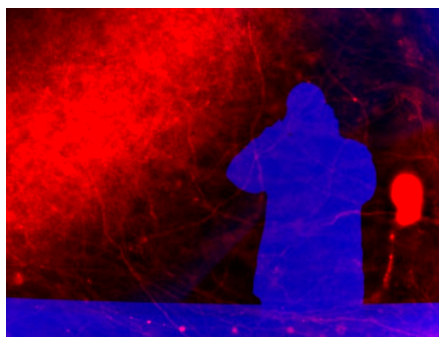
Nicole Degenhardt, video, work in progress

Nicole Degenhardt

»Uwe«, 2009

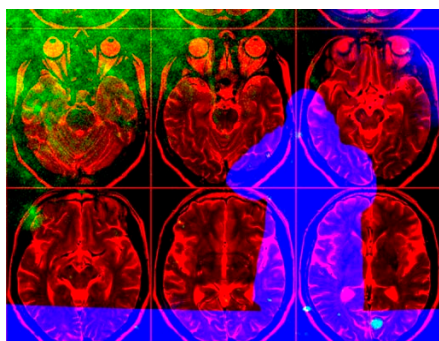
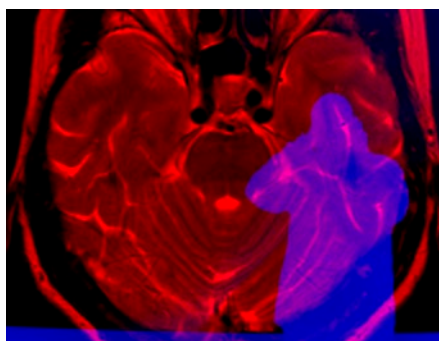
C-print

Suzanne Anker

»Mote«, 2009

C-print

Ingo Bechmann

»Az axonális degeneráció immunbiológiája«, 2009

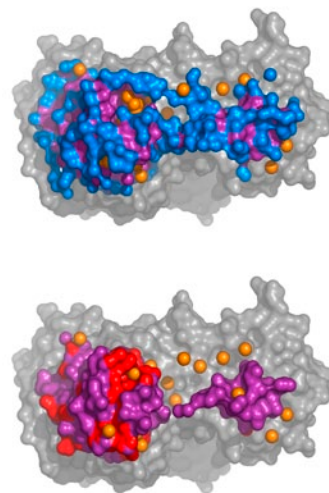
C-print

Kristian Rother
»Mioglobin«, 2005
guache

»SH3 domén«, 2005
kínai tus

»Fehérjeszerkezetek sűrűsége«, 2003
C-Print

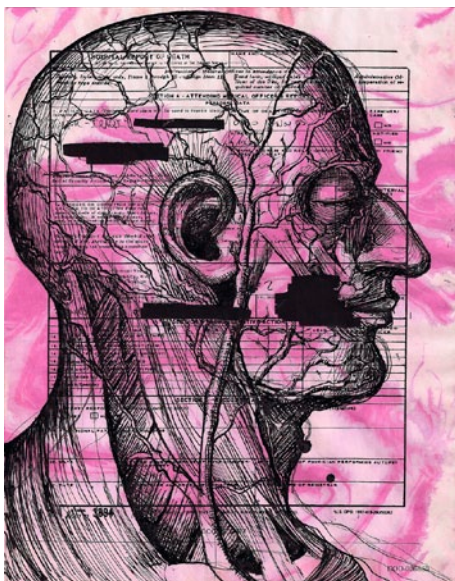

Frank Schäpel
»Koponya (hydrocephalus)«, 2006
olaj, alumínium

Navena Widulin
»Veszületett papillomatózus naevus«, 2004
viaszmulázs

»Leonthiasis - lepra okozta 'oroszlánarc'«, 2005
viaszmulázs

Rajkamal Kahlon

»Megcsókoltad-e a holttestet«, 2009
grafikai sorozat

Rajkamal Kahlon

»Szájak«, 2009
objektek

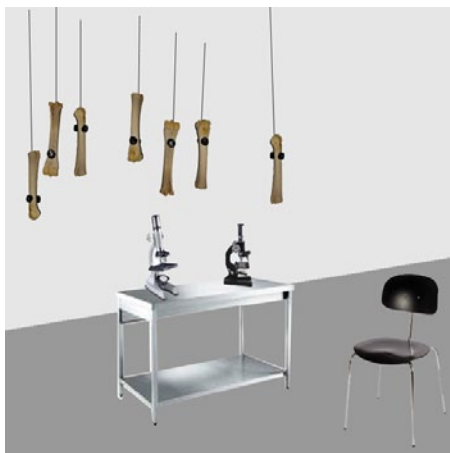

Käthe Wenzel

»Csontsátor«, 2009
installáció,
kacsacsontok, vászon, szatín, acél

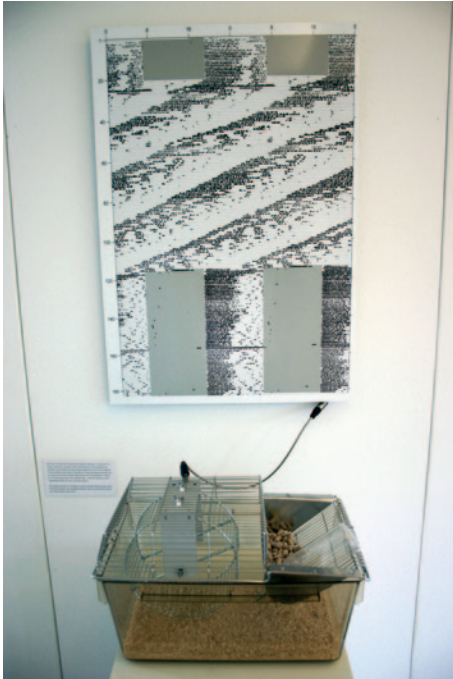

»Genetikailag determinált«, részlet

Käthe Wenzel

»Genetikailag determinált«,
installáció, 2009
csontok, órásnagyítók,
mikroszkópok, üveg, szatín

Achim Kramer
»Az élet ritmusak«, 2005
installáció

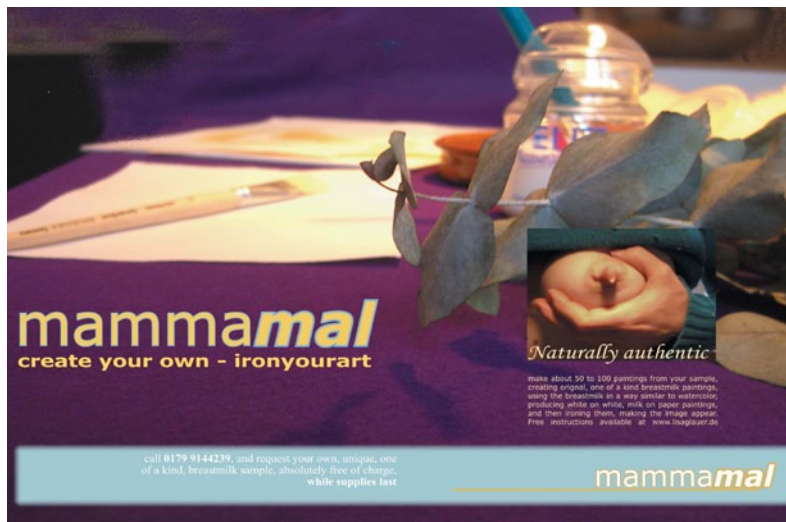
Győrfi Gábor

»Aron Schwennesen«, 2009
installáció, videó, fotó

Robbin Ami Silverberg
objektek, 2009,

Lisa Glauer

»mammamak«, 2009

performansz

Július Gyula

»Bite to Byte«, 2009

installáció, videó, fotó

